

Page: 22

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 174 cm2

1 / 1

**Neda R. Bric: Nora Gregor –
skriti kontinent spomina
Slovensko mladinsko gledališče
Ljubljana, SNG Nova Gorica,
Il Rossetti, stalno gledališče
Furlanije - Julijske krajine,
Schauspielhaus Graz**

Zgodbo o migracijah in življenjski poti danes manj znane nemško govoreče Goričanke, ki se je po razpadu Avstro-Ogrske, ko je Gorica pripadla Italiji, preselelila v Gradec, naredila kariero lahkotnejše igralko na Dunaju in v Berlinu in od tam, z manj uspešnim odvodom v Hollywood, pred nacisti emigrirala v Argentino, oblikuje Bričeva okoli najdene fotografije; kot Nora tudi ta najdeni in pomenljivi objekt prepotuje celotno regijo in sproži številne razplete. Tudi študijo o igralki in njeni usodi, ki je skoraj zgoščena usoda prepisne regije, Primorske – ta je sploh obsesivna tema Bričeve, od aleksandrinsk do bratov Rusjan in Simona Gregorčiča.

V igranem in gledališkem delu, v katerem je nekaj slutenjskih in karnevalskih vrinkov, koreograf je Ivan Peternelj, uprizoritev

na podlagi raziskave ter pisnih virov in pisem prikaže igralko in njeno kariero, pa tudi zagatno zvezo z aristokratom in politikom knezom Starhemborgom, s katerim je imela otroka. Knez je bil nasprotnik nacizma in so tako po priključitvi Avstrije rajhu bežali; nasploh se zdi življenjska pot igralko v primežu raznih razlastitev in menjav do drugih in manjšinskih pretežno netolerantnih režimov eno samo nomadstvo in brezdomovinskost.

Ob Nori Gregor Helena Peršuh bolj kot divjno glamuroznost poudari njeno pretresljivo nemoč in materinsko krhkost, poudarjeno z apatridnostjo, nastopijo še militanten in surov, vojaško premočrten Dario Varga kot Starhemborg in Gorazd Jakomini kot oboroževalni industrialec Fritz Mandl, brezskrupulozni buržuj nizkih manir, pa Marjuta Slamič kot Norina aristokratska spremljevalka in Ivo Godnič kot rahlo vznesen in prismuknjen Jean Renoir ter Robert Prebil kot v delo zatopljen, na trenutke tudi človeško topel Max Reinhardt.

Fotografija Nore Gregor s sinom priskrbi vzporedno in sodobno zgodbo, ki korenini v drugi vojni in je pripovedovana filmsko; raziskovalec Peter in Norin biograf z njeno pomočjo spozna svojega

avstrijskega očeta, se pomiri z materjo in sprejme večznačnost preteklosti, njegova slovenskocentrična in pravičniška pozicija se zlomi in sprejme multikulturalnost in mračni del – regije in lastno predzgodbo.

Ta filmski del je projiciran na tri ogromne praktikable, ki nekako 'kubistično' razamljajo optiko, naravo triptiha pa poudarja tudi trojezičnost; film in video je prispevek Pile Rusjan, scenografija Rene Rusjan in Boštjana Potokarja, v filmu pa ob izredno igralsko kontroliranem in nekako odljudno v pravico zadržem Petru Harlu nastopi še Lučka Počkaj kot njegova mati ter igralci iz koprodukcijških tržaškega in graškega gledališča.

Predstava se pokloni Gregorjevi in igrilstvu nasploh, naporom in odrekanjem, ki grejo zraven, obenem pa vzburka kontingent spomina prostora v primežu dveh velikih sil, germanske in latinske, ter ob stoletnici velike vojne, ki je potekala v bližini in preoblikovala to tamponsko cono, s prezrcaljenjem dveh zgodb, ene zasidrane v preteklosti in ene sodobne in temu primerno spravljive, spregovori predvsem o iskanju ljubezni, bližine, priznanja, o za Gregorjevo bolj kot ne neuspešnem iskanju.

MATEJ BOGATAJ